1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: "SVOBODA", 81-83 GRAND ST. JERSEY CITY 3, N. J. HEnderson 4-0237 HEnderson 4-0807 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 84. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ТРАВНЯ (MAY) 1963 — 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS — TWO SECTIONS (SECTION I) — No. 84. VOL. LXX.

ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ НА НАЙВИЩОМУ РІВНІ

У КВІТНІ ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ СТАНОВИЛО 68,100,000, НА 900,000 БІЛЬШЕ, ЯК У БЕРЕЗНІ

Вашингтон. — Статистичне бюро Департаменту Праці повідомляє, що в квітні цього року число затруднених дійшло до рекордової висоти і становить 68 100 000, збільшившися в порівнянні з березнем цього року на 900-000, а в порівнянні із квітнем 1962-го року воно є більше на 1 300-000. Число безробітних зменшилося від березня ц. р. на 400 000 і становило 4 100 000. Але воно становило в квітні більший відсоток всіх робітничих сил країни — 5.7, а в березні той відсоток виносив — 5.6. Статистичне бюро вияснює, що звичайно в квітні збільшується число затруднених, бо погода дозволяє на виконування робіт під голим небом, як будови домів, мостів, автострад і т. п. Але цього року квітневе збільшення числа затруднених є дещо більше від нормального, що свідчить про те, що економіка ЗДА поліпшується. Важним є те, що збільшується вже третій черговий місяць число нефармерських робітників і у квітні воно становило — 66-400-000, що є новим рекордом, бо досі найбільша кількість затруднених була в березні цього року — 62 512 000. Число фармерських робітників у квітні цього року виносило 4 700 000, на 336 000 більше в порівнянні з березнем цього року. Треба зазначити, що у квітні 1962-го року число фармерських робітників було дещо більше — 5 000 000. Кількість робітників у фармерстві постійно зменшується внаслідок механізації праці. Зменшення числа безробітних відбулося коштом дорослих чоловіків і жінок. Відсоток безробітних між дорослими є такий самий, як минулого року. Але відсоток безробітних між молоддю є дещо більший як був рік тому, і становить 15. Число тих безробітних, які шукають цілоденної праці, в квітні становило 3 500 000 що творить 87% всіх безробітних. Це є такий самий відсоток, як в березні і лютому цього року. Але Статистичне бюро стверджує, що і в квітні було 1 400 000 таких безробітних, які вже є без праці 15 тижнів або і довше. Таке саме число цієї групи безробітних було і в квітні 1962-го року. Число таких безробітних, які є без праці довше, як півроку — становило в квітні — 700 000. Департамент Праці стверджує ріст економіки, але одночасно підкреслює, що Конгрес повинен ухвалити якнайскорше зменшення прибуткових податків, і особистих і від корпорацій, щоб тим способом скріпити економіку та вможливити створення нових варстатів праці, щоб зменшити число безробітних принаймні до такого числа, щоб відсоток людей без праці був нижчий від 4-ох відсотків всіх затруднених.

7-го травня мають випустити Телстар II

Вашингтон. — Американська Телеграфічна і Телефонічна Компанія та Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація мають 7-го травня випустити Телстар II, який має продовжувати працю комунікаційного сателіта Телстар I, який припинив свою надавчу працю. Коли вдасться випустити цього другого комунікаційного сателіта, то він міг би вже передавати до Европи лет майора Ґ. Купера, який 14-го травня має почати свій лет довкола Землі та плянує облетіти Землю 22 рази впродовж 33-ох годин. Під час того лету мініятюрна телевізійна камера має передавати періодично фота астронавта та те все, що він бачитиме через дірку в своїй кабіні. Та головною ціллю Телстара II буде знайдення способу, як можна продовжувати функцію сателітів, щоб їх можна було використати для зорганізування комерційної системи комунікаційних сателітів. Досі комунікаційні сателіти діяли тижні або місяці, а до прибутковості тієї системи треба б, щоб вони працювали принаймні по кілька років. Треба винайти спосіб, щоб сателіти не терпіли від надмірної радіяції в космічних просторах.

Провідник Спілки Сталеварів гадає, що не буде страйку в сталевій промисловості

Трентон, Н. Дж. — Голова Спілки Об'єднані Сталевари Америки, Дейвід Мек Доналд заявив на симпозіюмі бизнесменів, що цього року, мабуть, не треба буде вести формальні переговори між сталеварами і власниками сталеварень для нового контракту про умову праці, і тому значно зменшиться можливість страйку в сталевій промисловості. Мек Доналд сказав, що Комітет в справах людських відносин „важко працює" і „зробив уже поважний поступ". Провідник сталеварів казав, що „не треба бути самолюбом, і що треба дивитися і поза наші бажання", і додав, що він „оптимістично дивиться в майбутнє". До Комітету в справах людських відносин належать представники робітничих організацій та промислових груп, які постійно вивчають технологічні проблеми та стараються вирішувати спірні справи без довгих переговорів. Одночасно голова Сталевої Корпорації ЗДА Роджер М. Блав заявив, що він сподівається вирішення справи нового контракту без шкідливого страйку і навіть без довших формальних переговорів.

В АМЕРИЦІ

● **Власник Почесної Медалі**, колишній капітан фльоти Артур Дж. Джексон виратував президента Кеннеді з незручної ситуації тим, що зрезиґнував із запрошення від Президента бути на прийнятті в Білому Домі, на яке були запрошені всі власники Почесної Медалі. Джексон виступив із фльоти, коли він вбив кубинського громадянина. Кубинець дістався був до військової американської бази Ґвантанамо на Кубі. Поліція зарядила вивезти його поза межі бази, але він старався був втекти і під час того його вбив капітан Джексон, але не повідомив про це нікого. Аж пізніше Джексон признався до свого вчинку, і тепер не хотів користати з запрошення Президента, щоб не ставити його в прикру ситуацію.

● **1-го травня** коло 1,500 осіб відзначили Перший Травня на площі Юніон в Ню Йорку. Були це комуністи та їхні поплентачі, які хвалили кубинського Кастра, а ганили губернатора Рокефелера за те, що „пропагує війну і є імперіялістом". Промовці виступали і проти сенаторів Кітінґа та Беррі Ґолдвотера, і проти Ричарда М. Ніксона, називаючи їх „підбурювачами до війни".

● **Департамент Оборони** повідомив, що від 21-липня відбуватимуться військові маневри в стейтах обидві Каролайни та Джорджія, в яких братимуть участь 75,000 наземних вояків і летунів.

● **Кілька соток вчителів** в Ню Йорку цілу ніч демонстрували коло міської управи, домагаючися збільшеної платні в новому шкільному році, погрожуючи страйком, коли не збільшать їм платні.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР НА ЕВЕРЕСТІ

Катманду, Непаль. — 1-го травня два члени американської експедиції вийшли на вершок найвищої в світі гори Еверест. Покищо не є відомі прізвища цих американських альпіністів. Цілу експедицію ЗДА очолює Норман Дайренфурт із Санта Моніка в Каліфорнії, який має великий досвід як гімалайський альпініст. Коли радіо передало вістку про здобуття американцями вершка гори Еверест, президент Кеннеді ґратулював тим двом альпіністам, які вийшли на вершок гори, та цілій американській експедиції від себе і від цілого американського народу. Найвищий шпиль Евересту є високий на 29,028 стіп. Експедиція була на висоті 28.000 стіп. і звідти два альпіністи вийшли на вершок. Остання тисяча стіп є найважча, бо там є жахливий холод і постійний вітер із 150 миль на годину. Перші вийшли були на вершок Евересту британські альпіністи у 1953 році; в 1956-му році вершок цієї гори здобули були швайцарці. 1-го травня ц. р. переможцями були американські альпіністи. Американська експедиція має перед собою ще інші завдання: здобути дещо нижчі верхи в Гімаляях.

Айзенгавер називає виборчі змагання в 1964-му році відкритими

Геттисбурґ — Колишній президент Д. Д. Айзенгавер повернувся з 4-місячного побуту в Каліфорнії і заявив журналістам, що вибори президента ЗДА в найближчому році ще є відкритими, і не можна сказати, хто кандидуватиме від республіканців. Він сказав, що певним є покищо тільки те, що пенсилвенійський губернатор Вілліям В. Скрентон не буде кандидувати. Що ж до інших кандидатів, казав Айзенгавер, то всі вони можуть змагатися за те, хто з них здобуде номінацію. Між іншими кандидатами є ню-йоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер, мишиґенський губернатор Джордж Ромні і сенатор Беррі Ґолдвотер. Айзенгавер сказав, що він не хоче вмішуватися до стейтової політики Пенсилвенії, головно до пляну губернатора Скрентона збільшити стейтові податки.

Конґресмен Волтер заявив, що немає потреби змінювати еміґраційний закон

Ню Йорк. — На конвенції Американської Ради для справ юдаїзму відчитано промову голови Палатної Комісії в справах Іміграції і Натуралізації конґресмена демократа Френсіса Е. Волтера, який твердить, що не треба змінювати теперішній іміграційний закон, і що немає потреби допускати до ЗДА більше число політичних втікачів вже хоч би тому, що тепер немає в Европі більшої скількости втікачів. Волтер є проти того, щоб річно допускати до ЗДА 50,000 втікачів, бо „їх стільки не можна б знайти". Волтер казав, що не треба розшукуватися за втікачами, коли у ЗДА є поважне число безробітних. Волтер заявив, що він є вдоволений із того, що тепер втікачі з-за залізної заслони, находять потрібну допомогу від ЗДА або від інших вільних країн. Новий закон не є потрібний, на думку Волтера, бо де є ті політичні втікачі, які могли б сюди приїхати. Від закінчення другої світової війни до ЗДА прибув один мільйон втікачів, на що федеральний уряд витратив 1,344,465,131 долярів. Конґресмен Вілліям Дж. Вендел і авел сказав, що можна о ухвалити новий закон для іміґрантів, бо обставини можуть змінитися, і може зайти потреба допускати нових втікачів до ЗДА.

ПРОФ. Д-Р ВОЛ. КУБІЙОВИЧ ЗАВЕРШИВ ПЕРЕВІРКУ МАТЕРІЯЛІВ ДО АНГЛОМОВНОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ, В ПОЛОВИНІ ЧЕРВНЯ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЕВРОПИ

Джерзі Сіті. — Минулого тижня проф. д-р Володимир Кубійович, головний редактор Енциклопедії Українознавства, завершив кінцеву перевірку матеріялів, що призначені до першого тому англомовного видання Енциклопедії і плянує в половині червня вернутися назад до Сарсель, осідку Европейського Наукового Т-ва ім. Шевченка біля Парижу, де на нього очікує багато праці, зв'язаної із публікацією дальших частин українського видання словникової Енциклопедії. Тим часом, В-во Університету в Торонті, що видає англомовну Енциклопедію Українознавства стараннім і коштом УНСоюзу, завершує вже сторінкування (ломку) матеріялів. Уже посторінковані та переслані до канцелярії УНСоюзу перші п'ять розділів: Загальні інформації; Фізична географія, Людність; Етнографія і Мова, разом 520 сторінок. У В-ві закінчується тепер ломка найбільшого розділу про Історію України та залишаються ще до ломки розділи Культура і Література. Сторінкування цієї великої книги буде закінчене до кінця цього місяця і аркуші зложених сторінок негайно підуть на пресу. Рівночасно із сторінкуванням книги мгр. М. Сосновський в Торонті, в порозумінні з УНСоюзом, проф. Кубійовичем і В-вом та проф. Ю. Луцьким приготовляє її об'ємистий індекс. Книга буде готова — надрукована і оправлена — три місяці після того, як почнеться її друк на пресі, отже вона буде готова з кінцем серпня, а у вересні і жовтні почнеться її висилка усім тим, що закупили її в передплаті. До випуску книжки, себто до вересня цього року, можна ще передплатити її по знижені ціні $30. Негайно після випуску книга вже продаватиметься за ціну $37.50. Оформлення книжки в сторінки та ілюстрації і їх розміщення, включно з кольоровими табелями, переходять найкращі сподівання. Проф. д-р Володимир Кубійович, завершивши перевірку матеріялів у коректурних відбитках, перевіряє тепер також сторінки, працюючи постійно в приміщеннях „Свободи". Перед своїм поворотом до Сарсель він сподівається ще відвідати бодай деякі з більших наших громад в ЗДА і Канаді та познайомити їх із своєю працею і дальшими плянами.

В Ню Йорку відбудеться Вечір, присвячений українським дітям

Ню Йорк. — В найближчу неділю, 5-го травня, Український Музичний Інститут в Ню Йорку влаштовує Вечір присвячений Українським Дітям. Імпреза відбудеться в 6-ій годині вечора, в залі Джуніор Гайскул при Евені „Б". В програму входять уривки з Лиса Микити Івана Франка, у виконанні Студії Мистецького Слова під кер. Олімпії Добровольської, Хор УМІ, що в супроводі оркестри виконає кілька пісень, добре вже знана громадянству Смичкова Оркестра, яка між іншим виконає вперше фантазію з опери „Запорожець за Дунаєм". В другій частині буде повторена дитяча опера М. Лисенка — „Коза Дереза".

Пірсон і Мекміллен конферують в справі участи Канади в нуклеарному озброєнні

Лондон. — Новий канадійський прем'єр Лестер Б. Пірсон, який прибув сюди для розмов з британським урядом, відбув у четвер 2 травня ц. р. зустріч з британським прем'єром Мекмілленом. Темою розмов під час цієї зустрічі були не лише справи торгівлі, але передусім питання участи Канади в нуклеарному озброєнні. Одночасно із цією зустріччю британського і канадійського прем'єрів, в Лондоні відбулася нарада міністра оборони Британії Пітера Торнікрофта з керівником оборонного департаменту в канадійському уряді Полем Геллієром. Останній мав заявити Торнікрофтові, що Канада готова вислати свою одну летунську дивізію до Европи для участи в нуклеарній програмі НАТО. Британія хотіла б, щоб і британські і канадійські нуклеарні з'єднання залишалися під британським командуванням, але ж — як твердять поінформовані кола — канадійський уряд вимагає в цій справі дальших розмов і устійнень. Під час наради міністрів оборони обидвох країн Канада мала поставити вимогу, щоб Велика Британія відступила їй три підводні човни для зміцнення канадійської воєнної фльоти. Канада мала домагатися також збільшення закупів канадійського урану, щоб збільшити розвиток канадійської уранової індустрії. Канадійський прем'єр Пірсон відбув під час свого перебування в Лондоні також зустріч з новим провідником британської партії праці Гаролдом Вілсоном. Для розмов з Пірсоном прибув до Лондону з Парижу також генеральний секретар НАТО д-р Дірк Ю. Стіккер. Британська преса присвятила багато уваги відвідинам Пірсона, набагато більше, як у зводомлюванні про останні відвідини Дифенбейкера у Лондоні.

Перше травня в Західньому Берліні проходило під гаслом „Берлін належить до західнього світу!"

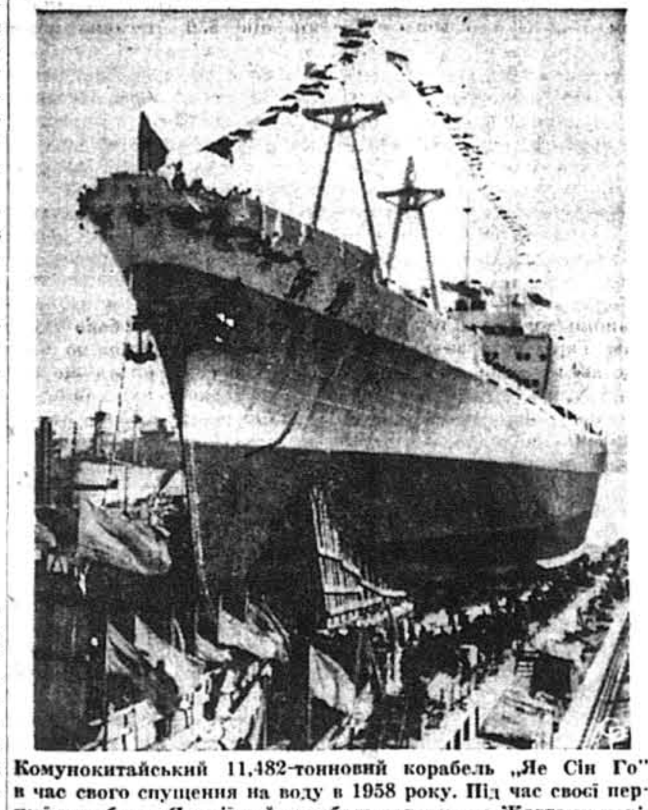
Берлін. — У зв'язку з днем 1 травня відбулися многолюдні походи і маніфестації в обидвох частинах цього поділеного міста. В Східньому Берліні ця першотравнева маніфестація відбувалася під комуністичними гаслами, з участю поліційних і військових відділів з показом ракет, танків і гармат. В Західньому Берліні першотравневі урочистості мали цілком цивільний характер. На маніфестаційному зібранні, що відбулося побіч Бранденбурзьких воріт і недалеко від Райхстаґу, в якому взяло участь понад 500.000 західних берлінців, промовляв західньоберлінський посадник Віллі Брандт. Головним гаслом маніфестації західних берлінців було: „Берлін належить до західнього світу". Військові команданти західних залог у Берліні запротестували проти військового характеру парад, влаштованих східньонімецькими комуністами, стверджуючи, що вони є порушенням договору чотирьох держав про правне становище Берліну.

ПОМЕР Д-Р МАРКІЯН ТЕРЛЕЦЬКИЙ — ІСТОРИК І ПЕДАГОГ

Ню Йорк. — В четвер дня 2-го травня ц.р. несподівано помер у Ню Йорку на 78-му році життя відомий західноукраїнський педагог і історик проф. д-р Маркіян Терлецький, кол. директор гімназії в Ярославі. Парастас за Покійного буде відправлений в суботу 4 травня ц.р. о год. 8:15 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми при 129 Іст 7-ма вулиця в Ню Йорку. Похорон відбудеться в понеділок 6-го травня о год. 10-ій рано з похоронного заведення П. Яреми.

Справа затоплення комунокитайського корабля далі невияснена

Токіо.— Офіційні представники японської фльоти далі виключають можливість, щоб затонулий дня 1 травня ц.р. комунокитайський вантажний корабель „Яе Сін Го" був затоплений торпедами з якогось невідомого „підводного" човна, як це твердять члени залоги цього корабля. Усю цю 59-членну залогу врятували японські риболовні човни і між членами цієї залоги не було не тільки ні одного вбитого, але й навіть хочби пораненого. Усіх відставлено японським патрульним човном до Шанґаю. Згодом в околиці того місця, де затонув корабель, появилися, згідно із звідомленням японських репортерів, — два невідомі воєнні кораблі, без прапорів. Японська преса здогадується, що це були комунокитайські воєнні кораблі, вислані для переведення слідства на місці катастрофи. Пейпінґське радіо в короткому повідомленні з 3 травня ц.р. підтвердило вістку, що корабель затонув, але ж не згадало ні словом про якесь торпедування корабля. Комунокитайці підкреслюють тільки, що „пейпінґський уряд прив'язує велику вагу до цього факту".

Комунокитайський 11,482-тонновий корабель „Яе Сін Го" в час свого спущення на воду в 1958 року. Під час своєї першої плавби до Японії цей корабель затонув на Жовтому морі, в середу 1-го травня 1963.

ЗДА ВИСТУПИЛИ В ОБОРОНІ КОРОЛЯ ЙОРДАНІЇ

Вашингтон. — Тут офіційно повідомлено, що уряд ЗДА звернувся до Об'єднаної Арабської Республіки, Сирії й Іраку, закликаючи їх припинити їхні пропаґандивні атаки проти короля Йорданії Гуссейна. Відповідні дипломатичні заходи в цій справі були проведені минулого тижня, як пропаґанда проти короля Гуссейна загрожувала поважною кризою. Рівночасно з цими дипломатичними заходами ЗДА і Британія, побоюючись військового перевороту в Йорданії, були поставили в стан поготівля свої військові частини в тому районі — Британія в Адені і на Кипрі, а ЗДА свою Шосту Фльоту на Середземному морі. Ці заходи мали поважно причинитися до злагіднення ситуації. Деякі з молодших йорданських старшин є під наглядом, але нікого не заарештовано. Йорданія опинилася під сильним натиском від 17-го квітня, як Об'єднана Арабська Республіка, Сирія й Ірак проголосили плян федерації, повівши сильну пропаґанду щодо такої федерації також в Йорданії. Американська дипломатія активно вмішалася в намагання злагіднити ситуацію, побоюючись, що військовий переворот в Йорданії міг би викликати інтервенцію збоку Ізраїлю, що з черги могло б легко розпалити війну на Близькому Сході. Сусідська пропаґанда проти короля Гуссейна була дійшла до такої нагальности, що таємна радіовисильня „Голос Арабської Нації", про яку всі знають, що вона є в Єгипті, закликала одверто до скритовбивства монарха Йорданії.

Розбіжності думок утруднюють західню військову допомогу для Індії

Лондон. Тут з поінформованих джерел подають, що розбіжності думок між ЗДА і Британією з одного боку, а Індією з другого, утруднюють американсько - британську оборонну допомогу для Індії на довшу мету, на тему якої тепер ведуться переговори. Ці розбіжності полягають в тому, що Індія побоюється нової атаки червоного Китаю в найближчому часі та вимагає великої кількости зброї. ЗДА і Британія не думають, що Китай заатакує Індію негайно і також сумніваються, чи Індія була б в стані використати всю ту зброю, яку вона хотіла б дістати від ЗДА і Англії. Американці і англійці воліли б також, щоб Індія перестала витрачати велику — в їхній опінії — свою оборонну силу з кордонів Пакистану на загрожені кордони з червоним Китаєм. Тим часом до індійської столиці Ню Делі прибув державний секретар Дін Раск та відбув розмову з прем'єром Неру й іншими високими представниками індійського уряду. Розмови були секретні.

Франція й Альжир погодилися на ревізію їхнього договору

Альжир. — Після дводенних переговорів, ведених в імені Альжиру прем'єром Агмедом Беном Беллею і в імені Франції французьким секретарем для альжирських справ Жаном де Бролье, тут опубліковано 2 травня ц.р. спільний комунікат про осягнуте під час переговорів порозуміння про ревізію деяких постанов французько-альжирського договору з 1962 року. Цей договір був підписаний 13 місяців тому і в ньому були встановлені принципи й умови альжирської незалежности. У висліді теперішніх переговорів Франція погодилася вивести із східнього Альжиру всі свої збройні сили, кількість яких оцінюють на 100 000. Має відбутися це виведення французького війська вже до кінця 1964 року, а не до кінця 1 липня 1965 р., як це було в устійненому договорі з 1962 р. Альжирський уряд погодився із свого боку зуживати п'яту частину одержуваної від Франції фінансової допомоги на сплату тих европейців, що їх земельну посілість націоналізовано, як відшкодування за приготовлені ними врожаї 1963 року. Висоти цієї суми ще не визначено, але в політичних колах вважають, що Франція зобов'язалася уділити Альжирові 200 мільйонів долярів допомоги і з того 40 мільйонів мало б піти на рекомпенсату для колишніх французьких фармерів в Альжирі. В новозредагованому договорі Альжир погодився теж полегшити реактивізацію деяких французьких індустрій і торговельних підприємств в Альжирі. Обговорювано під час переговорів в справі ревізії договору з 1962 року також справу французьких воєнних баз на Сагарі, зокрема питання продовжування Францією атомових вибухів, але ніяких зобов'язуючих щодо цього постанов не устійнено. Франція мала тільки обіцяти альжирському урядові, що вона не переводитиме в Сагарі наземних детонацій.

„Шпигуни миру" в Англії зраджують оборонні таємниці

Лондон. — В столиці Британії вже від деякого часу проявляє підривну активність організація, що називає себе „Шпигуни миру". Її активність полягає в тому, що вона здобуває та подає до публічного відома оборонні секрети країни. В останніх днях вона поширює друкований на машинці і помножений на циклостилі бюлетень, зраджуючи сітку підземних урядових інсталяцій, що мали б служити за приміщення різних урядів на випадок війни. Ці бюлетені розсилається до преси, але відносно останнього бюлетеню то тільки одна газета подала ці інформації, а всі інші послухали заклику уряду й їгнорують їх.

У СВІТІ

● **Грецька принцеса Софія**, жінка сина претендента на еспанський трон принца Хуана Карльоса з Бурбонів, сподівається ще цього року дитини.

● **Сер Роберт Метю**, президент Королівського Інституту Британських Архітектів, погодився увійти до покликаного кубинським режимом Жюрі пам'ятника для відзначення перемоги над інвазією кубинських повстанців, здійсненою у Свинській Затоці в квітні 1961 року. Уряд Фіделя Кастра встановив як першу нагороду за проєкт такого пам'ятника 15,000 долярів. Крім того є ще дві дальші нагороди. До жюрі запрошені ще скульптори й архітекти Франції, Польщі, Бразилії, Уруґваю, Італії і комуністичного Китаю.

● **Савді-арабський король Савд** вернувся до Савді Арабії після близько піврічного лікування у Швайцарії і південній Франції. Король цілком подужав.

● **Княгиня Люксембурґу** і її син князь Жан одержали в останньому дні свого перебування у Вашинґтоні повідомлення, що дружина останнього народила йому сина. Президент Кеннеді склав з цього приводу князеві і його матері свої побажання.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Допомога арабам

У дискусії над пропозицією Президента призначити $4 500 000 000 на допомогу закордонові несподівано в минулий звівторок зчинилася буря в Сенаті у зв'язку з прихильною політикою Уряду у відношенні до Об'єднаної Арабської Республіки. Факт, що одностайним фронтом виступили не тільки шість республіканських сенаторів, але й п'ять демократичних, з-поміж них такі впливові, як Гюберт Гомфрі і Вейн Морс, пророчисто свідчить про те, що йшло тут не про партійну опозицію, ані про якусь благу справу. Годі також звужувати проблему до „оборони Ізраїлю" проти дійсної чи здогадної загрози збоку названої арабської держави. А втім, усі згадані сенатори звертали увагу на те, що це — подія без прецедентів у новітній історії, щоб при засновуванні нової держави проголошувано за її ціль знищення кількох довкільних інших держав. Бож у комунікаті про створення федерації Єгипту, Сирії і Іраку сказано про боротьбу проти „реакційних" арабських країн, під якими треба розуміти Савді Арабію та Йорданію, і — проти Ізраїлю. Демонстрації в Йорданії, палення портретів її короля Гуссейна в столиці Іраку, Багдаді, і створення революційного йорданського центру в Дамаску — перші ластівки нового походу амбітного президента Об'єднаної Арабської Республіки до тієї мети, яку він сам окреслив, як арабська великодержава від Атлантику по Перську затоку .

Панарабський рух — це рух ідейного арабського націоналізму, рух відродженої арабської гордости, що змагає до єдности, як передумови політичної сили, економічної незалежности і соціяльних реформ. Та, як вказували в своїх заввагах сенатори, в даному випадку практично йде про захитання рівноваги сил на Середньому Сході, яке може привести до війни. Війна може спалахнути не тільки внаслідок нападу трьох державчленів Об'єднаної Арабської Республіки на малий, але мілітарно сильний Ізраїль, але й унаслідок походу на Арабський півострів з його копальнями нафти, що мали б бути там так само „націоналізовані", як усе майно чужинців в Єгипті. Саме ця далека ціль буцімто спонукує Москву творити своїм коштом велику збройну силу Об'єднаної Арабської Республіки. Знищення Ізраїлю не лежить в інтересах СССР так, як відрізання Британії від середносхідньої нафти.

Правда, арабські націоналісти в Єгипті, Іраку й Сирії переслідують „своїх" комуністів, але в господарській ділянці проводять вони соціялізм. І, наприклад, альжирський прем'єр Амед Бен Белля, у якого саме тепер гостює президент Гамаль Абдель Насер, заявив публічно, що уведе в Альжирі „соціялізм типу Фіделя Кастра". В закордонній політиці Об'єднана Арабська Республіка подібно „невтральна" як Югославія.

Америці, очевидно, залежить на добрих взаємннах з арабськими країнами і на тому, щоб вони були поступові та економічно сильні. Але згадані сенатори видвигають поважні сумніви щодо доцільности великої фінансової допомоги країні, яка офіційно проголошує свої імперіялістичні заміри супроти сусідів, що мають інший устрій, як Савді Арабія і Йорданія, або є твором, з існуванням якого вона ніяк не хоче примиритись. Вказуючи на міжнародний галас з приводу затруднювання в Об'єднаній Арабській Республіці поважного гурту німецьких атомово - ракетних фахівців, демократичний сенатор Ернест Ґрунінґ заявив саркастично: „Совєтська зброя, нацистські учені та американські гроші — знаменита комбінація".

Арабські країни не одинокі, що користають із суперечностей між Сходом і Заходом. Але Америка не може також не рахуватися з можливістю, що припинення її допомоги може штовхнути ті країни в обійми Москви і причинитись до того, що вони стануть знаряддям її імперіялістично - аґресивної політики. Це повинні мати на увазі також ті, що критикують політику Уряду .

„Культурний обмін" Хрущова

У своїх відповідях на питання директора італійської газети „Джіорно" І. П'єтра, спублікованих у совєтських газетах 24-го квітня цього року, Нікіта Хрущов торкнувся також питання культурного обміну між Совєтським Союзом, з одного боку, і „капіталістичним світом" — з другого. „Ми завжди виступали і продовжуємо виступати, — сказав Хрущов, — за те, щоб війни були виключені раз на все із життя людської спільности, щоб держави, незалежно від їх суспільно - економічного ладу, розвивали торгівлю, обмінювалися дарами науки й культури, щоб народи краще пізнавали один одного". В дальшому — у зв'язку з коментарями західньої преси на тему започаткованої в Совєтському Союзі боротьби з абстракціонізмом і формалізмом — Хрущов рекомендував західнім журналістам і критикам „не займатися «тривожними інтерпретаціями», а старатися ширше ознайомитися з совєтською літературою і мистецтвом".

Усе це говорив Хрущов, як провідник комуністичної партії Совєтського Союзу і прем'єр його уряду, значить, як голова того режиму, що, по кількох роках деякої „відлиги" в літературному й мистецькому процесі, почав наново прикручувати свободу мистецької творчости і громити видатних совєтських письменників і поетів за їхні спроби більш-менш об'єктивно знайомити Захід із совєтською дійсністю. Ці спроби причинилися у набагато більшій мірі до зацікавлення західніх інтелектуальних кіл і читацької публіки совєтською літературою і мистецькою творчістю, і з цього погляду твори цих письменників і поетів могли б бути для совєтського режиму куди кориснішї, як ширена цілими роками ялова совєтська пропаґанда, яка тільки відстрашувала західню публіку від усього, що совєтське. Такі, наприклад, виступи Євтушенка чи Вознесенського на Заході мали для Москви більшу пропаґандивну вартість і були на ділі більш загрозливі для "буржуазно-націоналістичного" і „капіталістичного" світу, як цілі тонни висиланої масово до Европи і Америки комуністичної макулятури. Проте, з комуністичного погляду, головним недоліком цих виступів була їх надто велика об'єктивність в трактуванні совєтської дійсности і, з другого боку, як, наприклад, у подорожніх спогадах Некрасова, деяка толерантність у ставленні до західнього способу життя і досягнень Заходу в різних ділянках культури. Так само треба ствердити, що молода сучасна українська совєтська поезія промовляла до читачів з-посеред української еміґрації у вільному світі куди скоріше, як грубі томи соцреалістичних віршилищ Тичини, Дмитерка чи Шеремета. З другого боку, жвавіші контакти із Заходом почали приводити до проникання зразків модерної західньої літератури в літературні та мистецькі середовища Совєтського Союзу і до підважування принципів партійности і соцреалізму в творчості окремих літераторів і мистців.

Настрашившись можливих шкідливих для режиму наслідків такого роду культурної виміни, Хрущов і його партійний режим зробили раптову спробу припинити небажаний процес. Сміливіших совєтських письменників, що відважилися друкувати свої твори закордоном, депортовано на „лікування" до шпиталів для божевільних, а проти інших застосовано моральний терор — включно із цькуванням, засуджуванням за різні можливі й неможливі злочини, вимаганням каяття і т. п. Цим новим походом проти літератури і мистецтва хрущовська партійна верхівка довела ще раз, що їй не йде ні про культурний обмін, ні про якесь обмінювання „дарами науки і культури", ні про взаємне пізнавання народів, а йде виключно про те, щоб могти без перешкод поширювати на Заході серед народів вільного світу свою заяложену пропаґанду, затруюючи їх ідеями здеґенерованого комунізму.

КЛОПОТИ ФРАНЦІЇ З АЛЬЖИРОМ

Париж. — Голова альжирського уряду, а тепер ще й голова ЦК єдиної в Альжирі політичної партії, Бен Белля, виразно заявив, що домагатиметься ревізії деяких постанов Евіянського договору, який не тільки припиняв бої в Альжирі, не тільки визнавав самостійність країни, але й визначав умовини майбутньої співпраці. І дивно: у Франції, після кількох днів, коли сторінки часописів були повні протестів проти цієї заяви, — все стихло. Так, наче проблема перестала існувати, хоч її щойно поставлено в теоретичній площині, бо переговори в справі ревізії не почнуться раніше, як восени.

Першу заяву в цьому напрямку склав Бен Белля після останнього французького експерименту з атомовим вибухом на атомовій базі в Сагарі, на території, що належить тепер Альжиру. Тоді французькі урядові чинники заявили, що нема причини для хвилювань, бо ця база буде перенесена на острови в далеких водах океану, коли там побудують потрібні споруди. Натякали навіть, що атомових спроб у Сагарі більше не буде.

Другу заяву склав Бен Белля після того, як піднялися у Франції протести проти реквізиції в Альжирі великих земельних посілостей і деяких малих підприємств, що належали чи належать французам. Протести тривали кілька днів, а потім припинилися. Чому?

Годі на це питання відповісти з певністю. Але ніяким трудноща́м з Альжиром Франція не хоче надавати розголосу. Крім того — годі не признати, що Бен Белля інакше вчинити не міг. А коли так, тоді доконані факти треба визнати. І Франція льояльно дотримується своїх зобов'язань, зокрема у фінансовій ділянці, маючи надію, що це гратиме ролю в майбутніх переговорах, від яких не можна відмовитися.

Ясно, що цією мовчанкою французька сторона вже в принципі погодилася на ревізію деяких клявзуль. Бо Евіянський договір підписали обидві сторони, щоб закінчити війну. Але наперед було очевидним, що деяких клявзуль Альжир не зможе дотримати. І ми свого часу на них звертали увагу .

В першу чергу йде про забезпечення французам, і навіть відсутнім в Альжирі — давніх прав. Адже годі собі уявити, щоб незалежна держава могла терпіти упривілейоване становище тієї частини своїх громадян, які здобули ті привілеї завдяки колоніяльній системі, які були репрезентантами або коляборантами тієї системи. Тим більше альжирська держава, яка постала з революції, з народної боротьби і в якій до влади прийшли ті, що ту боротьбу організували й вели.

Візьмім конкретно: альжирцеві, що співпрацював із окупантом, передали на довгий реченець ресторан чи кінотеатр. Чи може погодитися революціонер, що був у той час у підпіллі, на становище замітача в тому ресторані чи кінотеатрі, в якому босом є колишній коляборант? Це була б повна деморалізація. Це було б не організування держави, а організування наживи. Ніякий уряд, що справді думає керувати народом, не може такого допуститися.

Або візьмім інший приклад. Виїхали европейці з альжирських міст, і їхні помешкання стоять порожні. Уявімо собі віллю якогось керівника ОАС, що давав накази стріляти на арабів, палити їхні хатинки. І тепер сироти тих постріляних арабів мали б сидіти на вулиці, а вілля того керівника ОАС мала б стояти порожня, бо його власність гарантована Евіянським договором. Це був би очевидний абсурд.

І ще один приклад. Були в Альжирі поміщики, які керували політикою, які фінансували акцію ОАС проти Франції і проти альжирського мусульманського населення. І вони тепер мали б далі „робити інтереси", тим більші, що країна стала ще бідніша без французького капіталу, а араби, які добилися самостійности, мали б тепер у них працювати за ще нижчу плату? Це ж був би абсурд. І коли Бен Белля вдарив саме по цих поміщиках, то у французькій пресі знялися протести, але чи французький уряд може в ім'я абсурду заводити спір з урядом Альжиру? Цим можна завалити уряд Бен Беллі, але хіба на цьому Франція і ввесь вільний світ будь-що виграють?

Бен Белля говорить про соціялізм. Це може нам не подобатись. Але під соціялізмом він розуміє державну контролю над багатствами. Годі відмовити йому в цьому права. Були альжирці - мусульмани, які під час визвольної війни робили свої чорні діла. Вони нажилися, вони викупили від французів деякі підприємства, зокрема ресторани, кінотеатри, готелі. Чи можна дозволити, щоб вони тепер панували над бідною масою і над тими, що вчора були бійцями визвольної революції або віддавали останню оливку підпільникові?

Свого часу ми писали, що не можна буде виконати Евіянського договору хоч би тому, що годі затримати в Альжирі французів, які б жили на тому рівні, на якому живе арабська маса. І Франція, зрозумівши це, взяла на себе зобов'язання фінансувати французьких учителів. На це Альжир може погодитися, бо потребує вчителів. Але з хвилиною, коли Франція не буде платити, Альжир таких учителів утримувати не зможе.

Москалі свої місії в економічно недорозвинених країнах тримають у закритті, змушуючи своїх фахівців ходити пішки, жити в таких же умовинах, в яких живе місцеве населення. Американці їздять люксусовими машинами. І виходить таке, що американці будують в тих країнах школи, а вчителів і підручники дає Москва. Американці будують за свої гроші й силами своїх інженерів шпиталі, а Москва дає своїх сестер, лікарів і літературу. Американці будують бібліотеки, а Москва дає книжки і бібліотекарів.

Грішми всього не можна розв'язати. І тому президент Кеннеді закликає молодь до добровільної служби в молодих країнах. Тож, коли у вільному світі нема примусу, то мусить бути доволі ідеалізму, щоб люди йшли пропагувати західні ідеї добровільно, не шукаючи заробітку. Але... це дуже важко. І в цьому лежить основна проблема розгривки між вільним світом і світом неволі.

Коли Захід не видобуде з себе доволі моральної сили, щоб висилати своїх працівників, які не вимагали б упривілейованого становища в молодих державах, дійсно „йшли б у народ", тоді виграють московські пропаґандисти. Москва вишле їх примусово, але вони виграватимуть і доказуватимуть „перевагу соціялістичної системи" .

Цього не тільки Захід не розуміє, але й ми не розуміємо. Бо коли б ми розуміли, то й з-поміж нашої молоді знайшлися б добровольці, щоб працювати в Конґо чи в Альжирі. Але їх нема. Це зле говорить також про нас. Бо коли ми домагаємося, щоб світ визнав неподільність свободи, то мусимо погодитися і на неподільність боротьби за свободу.

О. Д-вич

Проф. д-р Юрій Шумовський

НАРОДИ АФРИКИ ТА ЇХ БОРОТЬБА ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

(4)

Над цими проблемами активно дебатують усі 24 члени комітету ОН, а саме представники Австралії, Болгарії, Камбоджі, Чіле, Данії, Етіопії, Індії, Ірану, Іраку, Італії, Мадаґаскару, Малі, Польщі, Слонового Берега, Сієра Ліоне, Сирії, Танґаньіки, Тунісії, СССР, Великої Британії, ЗДА, Уруґваю, Венесуелі та Югославії.

Крім офіційних заяв та меморандумів, до ОН приходить з тих поневолених країн багато листів алярмуючого змісту від приватних осіб.

Делеґати, спеціяльні посланці з революційно настроєних колоній часами приїжджають до ОН з великим ризиком бути засудженими опісля або й позбавленими життя. Так, п. Нкомо, представник революційно - визвольного руху в Південній Родезії, як він сам заявив членам комітету, після повернення додому, має бути по законам колоніяльного уряду засудженим на 20 років за виступ проти влади — Англії. Цей делеґат просив членів комітету стати в його обороні, якщо його арештують. Коли Нкомо повернувся на батьківщину, його дійсно таки заарештували, і комітет змушений був звернутись в тій справі до колоніяльного уряду в Родезії.

Поневолені народи Африки, домагаючись своїх прав на волю і незалежність, користають з кожної можливости, щоб поскаржитися до ОН за заподіяні їм окупаційною владою кривди, іноді навіть зовсім незначного характеру. Чи хтось був заарештований, депортований чи вчинив якийсь урядовець несправедливість, — все це відразу вноситься в скарзі до ОН.

Коміт. Визволення Народів або Комітет Захисту Прав Людини старається негайно реаґувати на такі заяви та скарги. Так, наприклад, в одній скарзі, надісланій із Родезії, говорилось про народженого в тій країні лікаря, якому англійський уряд не давав дозволу повернутись на батьківщину, вважаючи його за націоналіста та патріота Південно - Західньої Африки. Політична партія Південно - Західньої Африки звернулась з проханням, щоб комітет вплинув на англійський уряд і дав можливість лікареві повернутись до свого народу.

Другий випадок стався на кордоні Танґаньіки, де окупаційна влада заарештувала кількох хлопців з Південно-Західньої Африки, які намагались перейти кордон, щоб у Танґаньіці здобувати освіту. Таких випадків можна навести багато.

Але чи так дістється в Европі? Коли втікачі із Східньої Німеччини бажають „вибрати волю", то їх не арештують, а просто на місці стріляють, і ніхто не порушує питання про оборону прав цих людей в ОН. Коли зголоднілі, обдерті люди із Сибіру з'явились до американської амбасади в Москві, благаючи захисту, чи хто їх пожалів, чи хтось звернувся до ОН з вимогою, щоб їм забезпечити право на свободу? Коли поневолені народи в Східній Европі, мадяри, українці, поляки, роблять демонстрації, домагаються людських прав, чи захищає їх ОН? Та чи вільно взагалі ставити будь-які вимоги урядові СССР, як це роблять у відношенні до своїх урядів поневолені народи Південної Родезії чи інших країн Африки, Азії чи Океанії? Тож який колоніялізм гірший — комуністичний в Европі чи „капілістичний" в Африці?

Народи деяких країн Африки захоплювались спочатку комуністичними гаслами, вірили московській пропаґанді, але незабаром переконались, що, крім шкоди для політично - економічного життя їх країн, всі ці гасла нічого не дають. І так, побоюючись попасти в нову комуністичну колонію, новостворені держави Африки почали орієнтуватися на держави вільного світу, розбудовуючи у себе економіку за західніми зразками.

Треба знати характер та психіку африканського мурина, щоб вірно зрозуміти його бажання і погляди. Мурин, та ще й інтеліґент — передусім націоналіст. Інакше й бути не може. Зазнавши на власному досвіді колоніяльного гніту і дієтавши незалежність та свободу, він всіма силами буде їх боронити. Крім того, расові різниці, географічні та кліматичні умови зробили мурина консерватором, який старається зберігати спосіб свого життя, свої звичаї, який з недовір'ям ставиться до будь-якої пропаґанди білих людей. Тому мурини Африки організують свої власні союзи африканських народів, в певній мірі сепаруючись від іншого світу. Вони хочуть розвинути свої країни з поміччю капіталів, технічного і наукового персоналу із західнього світу, але міцно тримаються своїх стародавніх традицій і релігії.

Делеґати новостворених африканських країн стараються використовувати на форумі Об'єднаних Націй усе, що може сприяти розвиткові їхніх країн, а до всього іншого ставляться із застереженням і недовір'ям.

Щодо нас, українців, які ніколи не були колонізаторами, африканці мають найкращі почуття приязни і довір'я. Це я відчув на собі, перебуваючи між муринами шість років. Біда лише в тому, що вони зовсім не знають нашої минувшини і сучасного стану українського народу, як на батьківщині, так і на еміґрації. Для цього потрібна відповідна література в англійській і французькій мові, потрібні з ними найближчі контакти.

СКІЛЬКИ Б СЛІВ . . .

Скільки б слів лихих про мене
Не сказали у житті, —
Будь, любов, благословенна
За усі твої путі.

І за те, що я могутнім
Був з тобою в час весни,
Жив далеким, жив майбутнім,
Не помітив сивини;

І за те, що цвітом-рястом
Ти стелилась по землі,
І що ти манила щастям,
Хоч несла гіркі жалі.

І що розумом холодним
Я стежок не обирав,
Що у спокої безплоднім
Повноліття не проспав...

Т. МАСЕНКО

Автобіографія неповоротця Р. Нурієва

Минулого року голосною у вільному світі була драматична втеча „на свободу" совєтської балетної зірки, Рудольфа Нурієва. Під час гостинних виступів відомого в СССР і поза ним ленінградського балетного ансамблю ім. Кірова в Лондоні найкращій зірці цієї мистецької трупи вдалось змилити чуйність совєтських аґентів і в останній хвилині перед відлетом в Москву — полетіти „зайцем" у Францію.

Нещодавно на книгарських полицях Ню Йорку появилася ілюстрована автобіографія цього „зрадника" совєтського казьонного мистецтва, попереджена вступним словом британського балетного критика, Александра Бленда. Сторінки публікації „Нурієв — автобіографія" відкривають уперше широкій читацькій публіці Заходу минуле молодого віртуоза балетного мистецтва, мотиви його втечі, а також фахову оцінку його, як танцюриста.

Рудольф Нурієв, як щойно тепер стало відомим на Заході, татарин з походження. Народився він у небуденних обставинах другої світової війни: в залізничому вагоні на лінії Москва - Урал, під час панічної й насильної евакуації совєтського населення в обличчі загрози збоку наступаючих армій „Третього Райху".

Важкі роки воєнної завірюхи провів Нурієв із своїми батьками в малім містечку за Уральськими горами. В одній кімнатці мешкало разом із ними три родини таких самих совєтських „щасливців". Як признається Нурієв у своїй автобіографії, ця тіснота неґативно позначилася на його психіці: він і посьогодні ненавидить простір, — великі залі й тисячі публіки на його виступах пригнічують його важким каменем мимовільних спогадів - переживань з часів гіркого дитинства за Уралом.

Дволітньою дитиною вже захоплювався Рудольф Нурієв музикою, слухаючи її у своїй зауральській кімнаті-клітці з старого радіового голосника. Мавши сім років, танцював і співав в уніформі совєтського „піонера". Своїми здібностями звернув увагу керівника державного балету в Уфі, де перебувала тоді совєтська верхівка. На сімнадцятому році життя прийнято Нурієва до ленінградського Балету ім. Кірова, і в 1958-му році осягнув він вершка своєї кар'єри, здобувши перше місце у всесоюзних змаганнях балетних асів у Москві. З того часу став мистецькою зіркою.

Рудольф Нурієв признається у своїй автобіографії, що його „індивідуальний і самостійницький характер" не дозволяв йому вступити в ряди комсомолу, і з цього приводу сипались на нього доноси від товаришів, які завжди підкреслювали, що „він — не належить до нас".

Під час своєї першої зустрічі із Заходом заприятелював Нурієв із закордонними танцюристами, і це насторожило органи совєтської безпеки. Нарешті одного дня в Лондоні він дістав наказ негайно вертатися в Москву. Його мали покарати дисциплінарним шляхом за „непослух, бунтарство, за бокування від своїх друзів" і врешті за „небезпечний індивідуалізм".

Під кінець квітня цього року уперше в своєму житті прибув цей світовий мистець танку на американську землю, яку віддавна мріяв побачити. Прибув як перша балетна зірка Британського Королівського Балету в Лондоні. Свої виступи розпочав у рямцях мистецького турне цього Балету на терені стейту Ню Гемпшір, з нагоди 125-літнього ювілею чи не найстаршої в ЗДА Газької Фільгармоні, в славному з музичних і мистецьких традицій коледжі в Новому Лондоні.

19-го травня цього року Британський Королівський Балет розпочне свої виступи в Метрополітальній Опері в Ню Йорку, представляючи уперше перед вибагливою нюйоркською публікою свою найкращу мистецьку зірку — Рудольфа Нурієва, колишню гордість совєтських сцен, талановитого нащадка непокірливих і свободолюбних кримських татар . . .

Р. К.

Іван Кедрин

УКРАЇНСТВО З ПЕРСПЕКТИВИ 45-РІЧЧЯ

(5)

Можливо, що існують ще розбіжності в оцінці ступня ваги чужинецької допомоги задля здобуття тієї цілі. Але тут нема розбіжностей щодо погляду, що сила рідного народу на рідній землі є єдиним тривким і дійсним джерелом здобуття його державности. Всі ці дискусії належать до комплексу питань визвольної політики, і, при всій розбіжності думок, вони є явищем позитивним, як те горнило, через яке переходить вільна українська політична думка, як той фермент, що не дозволяє заскорузніти політичній думці в рямцях трафаретних формул. Очевидно, що українська еміґрація виявляє теж чимало неґативних рис, але котра політична еміґрація у всесвітній історії їх не мала?! Це природний процес кожної спільноти, відірваної від рідного ґрунту.

З перспективи 45-річчя можемо стверджувати різні парадокси. Найтрагічнішим парадоксом було існування в 1918 році української держави без існування народу, готового до пожертв в обороні тієї державности. Але й парадоксом було те, що 45 років тому було таки кілька держав, які або офіційно визнали Українську Народну Республіку, або заявили устами своїх тодішніх представників в Україні готовість її визнати і їй допомогти. Відомо, що відсутність всякої допомоги з-закордону, ба навіть активне перешкоджування в перевозі в Україну охочих добровільців (напр., полонених з Італії), зброї і ліків було одною з найбільших причин воєнної катастрофи. Нині ситуація ніби ще сумніша, бо якраз ті держави, які були найприхильніші до української державности в 1918 році, як, наприклад, Німеччина і Франція, не виявляють ніякого заінтересування зміною геополітичного стану на Сході Европи.

Дискусійним є питання, чи таке заінтересування існує в англо-саксонському світі. Відомо, що найяскравіше заманіфестував себе по стороні України недавній прем'єр Канади, який, проте, знову ж створюючи дивний парадокс — проводив пацифістичну й співіснувальну закордонну політику, противився атомовому узброєнню канадійської армії, одверто відмовився від економічного бойкоту Куби Кастра, активно торгував збіжжям з комуністичним Китаєм. ЗДА й Британія вимінають навіть тіні, яка могла б попсувати атмосферу для можливих розмов з Москвою. Проте, міжнародна актуалізація української визвольної справи безумовно залежить не тільки від розвитку подій в Совєтському Союзі, але й від ходу холодної війни між СССР та Заходом.

Нині живемо в періоді деконьюнктури для української визвольної проблематики, але ніхто не всилі передбачити, чи відносини не зміняться протягом ночі. Логічно завершення процесу азійсько-африканської деколонізації мусить привести до оживлення проблеми деколонізації евразійського обширу. Знаємо, що на Заході думки також поділені, чи комунізм за останніх 45 років скріпився і чи дійсно Хрущов має рацію, що вільний світ іде до власного „угроблення", чи це тільки зовнішня уявна потуга комунізму, утотожнена з кордонами совєтської і китайської великодержав та їхніх сателітів, а всередині комунізм пережертий опортуністичною „третьою клясою", за термінологією Мілована Джіласа, клясою паразитів-бюрократів, позбавлених ідейного стрижня. Ці внутрішні, явні й невидні, підшкірні течії в комуністичному світі, безперечно, у величезній мірі зумовлюють також визвольні шанси українства.

Політична публіцистика відрізняється від святочно-маніфестаційної реторики тим, що вона не є зобов'язана до, так би мовити, офіційного оптимізму, до оптимізму виховно-пропаґандивного характеру. Політична публіцистика зобов'язана підсумовувати історичні факти й усі фактичні дані, аналізувати їх і доходити, чи бодай намагатися доходити до якоїсь синтези. Іншими словами, політична публіцистика не може плавати в хмарах і обертатись у сфері патріотичних фраз. Але ж ідеалізм є невід'ємною частиною всіх визвольних рухів у всесвітній історії. Підводячи найзагальніші підсумки української визвольної справи з її 45-річної перспективи, нема потреби кликати за Лесею Українкою в розпуці „контра спем сперо". Коли ми деклярусмо нашу віру в перемогу української визвольної справи, то робимо це в оперті на довгий ряд фактів і даних.

Якщо ми і разом з нами ввесь світ, не тільки прихильний нам, але й ворожий, стверджуємо, що український нарід і нині, через 45 років від часу постання української держави і через 43 роки після того, як вона перестала існувати — не вирікся своїх державницьких аспірацій, на різнородний лад їх підтримує і на різнородний лад продовжує боротьбу за свою політичну еманципацію, що її завершенням завжди є вповні незалежна власна держава, то це те реальне ствердження, яке є й найбільшим компліментом для українства.

Хоч українська незалежна народноправна держава перестала існувати 43 роки тому, українство не завернуло назад, а пішло вперед і далі йде вперед. В новітній всесвітній історії не було прецеденсу, щоб такий процес міг перерватись і припинитись. Як довго цей процес триватиме — ніхто не знає. Відомо тільки, що хоч 45 років це достатній кусень часу для отримання певної перспективи, проте в житті нації це короткий час. Думаю, що, всупереч усім запові там про „угроблення" вільного світу, час діє на користь визвольних, а не поневольних рухів. І з ходом часу українство міцніє, а не никне. Тому можемо бути оптимістами — при всьому найкритичнішому реалізмі.

(Кінець)

доц. О. Сулима - Бойко.

НЕОЦІНЕННА ЖЕРТВЕННІСТЬ

В житті української спільноти на чужині, поруч цілого ряду наших недоліків, які не раз крають серце, натрапляємо і на такі явища, які вражають нас своїм благородством, своєю чистотою і захоплюють скромною непомітністю.

Справді, як часто наші негативи голосно кричать за себе на весь світ, а великі вияви чеснотливости заховано зберігають себе в сутінках не бажаючи впадати в око галасливому світові.

Ці думки приходять в голову, коли застановляємось над тихою, непомітною, а з а т е якою ж жертвенною працею Союзу Українок Америки у напрямку матеріяльного підпертя суботніх шкіл та дитячих садочків в Европі.

Допомога ця почалася з 1950 році, коли припинилися табори ДП і наші люди щойно почали входити в німецьку економіку. Важкий це був початок: з валізкою в руках треба було шукати мешкання, такі-сякі меблі, посуд, одним словом, починати нову хатню господарку серед добре обжитих чужих людей. В тих обставинах багато разів доводилось одривати шматок хліба від рота, щоб стягнутися на якусь необхідну річ в убогій хаті. Тоді, зі спонтанним виявом сердечности, співчуття до долі тих нещасних дітей залишенців, батьків яких ніяка держава не хотіла приймати з Німеччини, першими відгукнулися жінки із СУА.

Наші сестри - українки в той важкий і критичний час відчули трагізм ситуації, особливо нашого доросту. Знаючи про тодішнє матеріяльне бідування наших людей в Німеччині, вони своїм материнським інстинктом відчули потребу подати руку підтримки. Коротко кажучи, взяли на себе важке завдання: утримувати наші українські суботні школи і садки в Баварії Німеччини, зобов'язалися постачати засоби на оплату вчительці садівничок. Та не тільки це. Знаючи, що малі діти і підлітки часто недоїдають, хворіють на недокрів'я і інші хвороби, взялися також забезпечити наші школи і садки підвечірками.

На все це в СУА не було ніяких спеціяльних фондів. Треба було організувати збірки по Жіночих Відділах. Окремі осередки взяли на себе патронати над шкілками і садочками. І муравлина непомітна праця почалася. Це завдання виконувати було нелегко. Збирачки пожертв часто після цілоденної виснажливої праці обходили українських громадянок і раз-у-раз щомісяця накопичували потрібні засоби, які систематично і безперебійно через Управу СУА переливалися на конто ОУЖ в Німеччині, а звідси ішли в доповнюючі школи і садки.

Треба окремо подякувати голові СУА, п. О. Лотоцькій, яка заохочувала Відділи СУА до патронування д и т я ч и х шкільних осередків в Баварії, а також всім членам СУА за добре організовану, солідну поставу цього дуже кропітливого і важкого діла.

Так тривало 12 довгих років. Вражає оця систематичність, витривалість. Вона бо свідчить, що українки наділені позитивною н а ц і о н а л ь н о ю якістю і хочеться вірити, що народ, який спроможний на таке, зможе осягнути багато в майбутньому.

Загальна сума пожертв СУА на українське шкільництво за 10 років вже перевищила чверть мільйона нім. марок. Яка колосальна сума! Завдяки цьому дорогоцінному внескові, на еміграції збережено від денаціоналізування значну частину нашої молоді в Німеччині - Баварії. І це та неоцінена заслуга, яку вже долярами виміряти неможливо.

Останнім часом, з першого березня 63-го року з матеріяльною допомогою шкільництву приходять німецькі чинники за посередництвом ЦПУЕН. Це дає змогу нам, Г. У. ОУЖ в Німеччині дещо обмежити н а ш і запотребовання з-за океану. Але підтримка від СУА не припиняється і далі саме на ті потреби, які не можна задовольнити з німецьких джерел.

Маємо нагоду ще раз тут наголосити, що проблема денаціоналізації нашої молоді турбує всю нашу еміграцію. Багато пишеться про це в пресі, майже на кожному засіданні, чи конференції, хоч і посвячених яким іншим питанням, дискусія неминучо приходить до завдань збереження нашого українського молодого покоління на чужині, але конкретних засягів робиться мало. І якщо СУА, навіть за рахунок своєї жіночої безпосередньої роботи, матеріяльно вислається на шкільництво в Европі, то постає питання: невже тільки українському жіноцтву це лежить на серці?

Думаємо, з діяльности Управи СУА багатьом нашим громадським організаціям треба брати приклад. А ми, Головна Управа ОУЖ в Німеччині, вважаємо за потрібне ще і ще раз сказати: „Велике спасибі Вам, дорогі посестри за глибоке зрозуміння важливої справи і за конкретну матеріяльну поміч на протязі повних, довгих 12 років!".

Вінчання Роми Прийми й Юрія Богачевського

Рим. — В середу 17-го квітня у Ватикані, в церкві св. Анни відбулося вінчання відомих і талановитих українських мистців: примабалерини Роми Прийми й артиста співака Юрія Богачевського. Акту вінчання довершив і молоде подружжя поблагословив ВПреосв. Архиєпископ Кир Іван Бучко в асисті Всесв. О.О. Ректора І. Назарка ЧСВВ та Монсіньйора М. Марусина. Співав Хор Богословів.

Ватиканська пресова служба оприлюднила вінчання наших молодих мистців в Італійськім радіо та пресі, причім було наголошено українську національну п р и належність новоженців і їх визначне родове походження.

По вінчанню відбувся весільний сніданок, в якому взяли участь члени української громади в Римі та наші церковні достойники на чолі з ВПреосв. Владикою Кир Іваном Бучком. На принятті були теж приявні проф. д-р Володимир Янів з дружиною з Парижу.

Батьків Молодої заступав о. д-р І. Назарко, а від батьків молодого виступив о. д-р М. Ваврик, які передали молодятам батьківське благословення. Весільним старостою був артист-співак Ростислав Серафимович з Риму, який відчитав надіслані привіти й телеграми.

Молоду пару українських мистців на новій дорозі життя вітали теплими побажаннями ВПреосв. Владика К и р Іван Бучко, П р о т о архимандрит ЧСВВ ВПреп. о Атанасій Великий, о. д-р Василь Сапеляк та проф. д-р Володимир Янів.

Обоє молоді походять зі знаних, заслужених українських родів. Батьки Молодої — це сл. п. д-р Остап Прийма, визначний лікар і громадянин і п. проф. Іванна зі Шмериковських, відома концертова співачка в Україні та вчителька музики на еміграції. Батьки Молодого — це Тетяна з Гірняків і інж. Володимир Богачевський, з Ню Йорку.

Вінчання відбулося у воскресний час. Вічне місто Рим, що саме обходив 2716-річчя свого існування, потопав у квітах. Соняшна весна в природі та радісний гомін великодних дзвонів звеличували торжественну хвилю життя молодих артистів - новоженців, які своєю елегантною появою, вродою й гарним виглядом викликали загальний подив і зацікавлення збоку численних туристів, що з різних сторін світу відвідали Ватикан в той святковий, великодний час.

Хай же подружжя цих молодих наших мистців буде тривким і щасливим на радість батькам і на с л а в у Україні. — Р. С.

МАТИ ІГУМЕНЯ ВІРА СЛОБОДЯН ПОМЕРЛА У ЛЬВОВІ

Мати Ігуменя Віра Слободян померла у Львові 29-го березня цього року по довгій і тяжкій недузі. Вона як молода вчителька в школі Сестер Василіянок в Яворові вступила в 1903 році до новіціяту в монастирі у Словіті.

В монастирі вчителювала була магістрою, а опісля довгі роки ігуменею в монастирі у Львові при вулиці Потоцького. Цей монастир під проводом Мати Ігумені Віри мав понад 100 монахинь, чотириклясову школу й один із найкращих семинарів на цілу Галичину, семінар, який дав для українського народу багато провідниць.

Під час другої совєтської окупації Галичини большевики виарештували багатьох монахинь, а між іншими й Мати Ігуменю Віру. По десятьох роках на Сибірі, Мати Віра вернулася до Львова спрацьована, схорована й фізично немічна. Великі подвиги Мати Віри і геройчне перенесення знущань від ворога Церкви й українського народу збагачують світлі сторінки української історії.

Бл. п. Мати Ігуменя Віра Слободян, ЧСВВ.

Професори й бувші учні школи Сестер Василіянок у Львові при вулиці Потоцького — зійдуться в неділю, 5-го травня в 9-ій годині рано до каплиці Сестер Василіянок при 42-07 Ditmar's Boulevard, Astoria 5, Long Island, New York, де о. д-р Зенон Павлович відправить Службу Божу й Панахиду за упокій душі Мати Ігумені Віри Слободян, ЧСВВ.

Конґресова Комісія вестиме переслухання в справі острова Елліс

Вашингтон. — Конґресова Комісія в справі урядових операцій передала справу острова Елліс під Ню Йорком Підкомісії внутрішніх відносин, яка вестиме переслухання, що зробити з тим островом, на якому довгі роки були бюра Уряду Іміґрації і Натуралізації, і який від 1954 р. має 34 пусті приміщення, бо зліквідовано всі канцелярії іміґраційного уряду. Уряд не знає що зробити з тим островом, бо всі дотеперішні пляни були такі, що уряд не міг на них погодитися. Дехто проєктував побудувати там якесь б і з н е с о в е підприємство, як розривковий парк; інші плянували передати ті будинки і 27-акрову площу на публічні інституції, школи, коледжі, відпочинкову оселю або на мешкання для старших осіб. Сенатор - республіканець із Ню Йорку Джейкоб К. Джевітс, який є членом комісії, заявив, що він і його колеґи не є вдоволені з того, що плянується в якийнебудь спосіб позбутися того острова, який був в'їздовою б р а м о ю для мільйонів нових іміґрантів. Він гадає, що той острів треба використати таким способом, щоб він і надалі був символом надії, волі і людських „аспірацій", як він був ним тоді, коли там урядував Уряд Іміґрації і Натуралізації.

З НАШИХ БУДНІВ

ВЕСНА У НАСТУПІ

Батьки, матері, дідусі, бабуні, маєте тяжкий гріх перед Паном Богом, якщо нарікаєте на молоде покоління, що воно, м о в л я в, пропадом - пропадає для української нації й еміґрації. Дозвольте заперечити вам, шановні старші громадяни, і на прикладі минулого „вікенду" показати, що так воно зле не є...

Субота, 27-го квітня, 1-ша година дня, П'ята евню в Ню Йорку. Парада Льояльности. Чия національна ґрупа найкраще випала в цій параді?.. Звичайно — українська! Дякуючи нашій сумівській і пластовій молоді та оркестрі школи св. Юра, що так бадьоро, мальовничо й організовано марширували.

Та сама субота, 7-ма година в е ч о р а, Вашинґтон Ірвінґ Гайскул. Весняний Літературно - Мистецький Ярмарок, програму якого в цілості виповнило своїми виступами юне покоління, дітвора і молодь. „Весна на сцені і весна на залі", як сказав поетично друг Леонід Полтава, тобто молодь виконувала програму і молодь в більшості її прислухувалась, бо старше громадянство (крім близької рідні юних артистів) „трошки не дописало"...

А шкода! Хай жалують деякі патріоти, яким так дуже лежить на серці справа виховання молодого покоління, що не чули, як прекрасно к о н ц е р т у в а л и малі „бобики" з дитячого хору Українського Музичного Інституту, під керівництвом маестра Володимира Цісика!!

— Мені не хочеться вірити, що це наші, тут народжені діти, так чудово васпівали „На городі криниченька"! Такою гарною українською мовою! — сказав якийсь невірний Тома з мойому сусідстві, втираючи сльозу з ока.

Ясно — не всі ярмаркуючі були дітьми, тут і там попався парубійко під вусом чи дівиця, готова під вінець, але ми їм років не рахували, важне, що молоді виконавці, і ті, що співали, і ті, що грали, танцювали чи деклямували, дали п о в н о ц і н н у програму, не посоромились перед старшою ґенерацією.

Але — їдемо далі, бо наш „вікенд" ще не скінчений... Н е д і л я, 28-го квітня, год. 1-ша. Заля Літературно - М и с т е ц ь к о г о Клюбу. Відкриття 2-ої виставки картин молодого, талановитого мистця, Влодзя Бачинського (він, мабуть, для того, щоб додати собі поваги і статечности, вернувся з Італії з борідкою). Але й вернувся також з іменням з р і л о г о мистця, визнаного европейською критикою. І з н о в у, як на „весняному" Ярмарку, так і на відкритті виставки, домінувала весна: молоді мистці та мисткині, студенти, друзі й подруги нашого Влодзя. Звичайно, було й старше громадянство, але воно тулилось по к у т к а х, відступило, так сказати, на задній плян. В центрі уваги стояла молода ґенерація, що з а д а в а л а тон на залі правом своєї молодости, — а це, мабуть, найбільше право в історії...

А в клюбовому буфеті точилась розмова:

— Так, так, пане директоре, прийдеться нам, старичкам, відійти на склад. Шкода мучити худобу: молоді беруть у свої руки керму корабля!

— А що ж нам залишається?..

— Земляцькі з'їзди і пропам'ятні книги...

— Ювілеї і похорони...

Дорогі „с т а р и ч к и", а мені здається, що ви відійдете „на склад" з почуттям спокійної совісти, що після вас не залишиться порожнеча, що прийде м о л о д а зміна, зміна, яку ви самі виростили, підховали... За що вам честь і слава!

І к е р

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 30-го березня 1963 р. у Львові, Україна, на 83 році життя, померла

ІГУМЕНЯ ЧСВВ МАТИ

ОЛЬГА ВІРА СЛОБОДЯН

Блаженної пам'яті, Покійна обходила 3-го січня 1963 року ювілей 60-ліття монашого життя. Заосмотрена Найсвятішими Тайнами, похована 1-го квітня 1963 р. римо-католицьким священиком на Янівськім кладовищі у Львові.

Вічна Їй Пам'ять.

З жалем сповіщає

РОДИНА

Увага! ВАКАЦІЇ Увага!
ПРОВЕДІТЬ КОРИСНО СЬОГОРІЧНІ ВАКАЦІЇ НА ПРЕКРАСНІЙ, НОВОНАБУТІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ОСЕЛІ

„СОСНІВКА" – "Alpine Hotel"

ULSTER HEIGHTS коло ELLENVILLE, 1 миля до 2-х великих озер для риболовлі і веслування, де чекають Вас: ● Найдобірніша українсько - американська кухня, яка є ведена фаховими кухарями та власним пекарем. ● Наймодерніші мешкання з приватною кухнею або без. ● Модерний, в 1963 році збудований великий басейн, для дорослих і дітей з чудовою пляжею між смереками. ● Висвітлювання українських та чужих фільмів. ● Забави під час weekend-ів, в прекрасній новозбудованій модерній залі при добрій оркестрі. ● Всі роди спортів. ● Гарний краєвид і цілюще, смерекове повітря. ● Дуже приступні ціни. ● Готове до винайму.

По ближчі інформації звертатися до: Василь ПАППІ 163 Ave. "C" і ріг 10-ої вул. в НЮ ЙОРКУ. Тел.: CA 8-7620

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

ПОШУКУЄТЬСЯ ЖІНКИ

до товариства старшої, здорової жінки від год. 10 рано до 6 по пол., що живе в околиці 2-ої евні і 5-ої вул. в Ню Йорку. Тільки в будні дні. Повинна говорити по-українськи і дещо по-англійськи. По інформації телефонувати SPring 7-8666

КУХАРКА-ГОСПОДИНЯ

Тільки досвідчена і справна, подружжя в бизнесі, без дітей, модер. апартмент в Ню Йорку, спання на місці, власна кімната, лазничка, TV. Телеф. в неділі TR 9-8940 понеділок до п'ятниці WI 7-6700 або пишіть:
Box A 26, Room 824
11 West 42nd Street
New York 36, N.Y.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED MALE ●

ПОТРІБНО ФАХІВЦЯ

до Custom Truck Bodies Shop
Досвід у всіх того рода працях, як при монтуванні авт, споюванні, блясі і т. д. Голоситись:
Industrial Truck Body Corp.
EAST ELIZABETH, N.J.
251 North Avenue
EL 4-3535

РОБІТНИКИ

Фабричні помічники до праці при варстатах, як постійні заступники на місце страйкуючих. Досвід неконечний. Аплікації приймається від 9 A.M. до 1 P.M.
KENTILE, INC.
99 9th Street, Brooklyn

СУПЕРІНТЕНДЕНТ

Досвідчений. Апартаментовий дім в Бруклині з віндою і інсенератором. #6 олива. Платня + 3½ вел. кімнати. Чоловік до всіх направ, може працювати поза домом. Телеф. у неділю: SL 6-9436 or DI 2-1323

ПОТРІБНО
КУХАРЯ
на СОЮЗІВЦІ.
Голоситись:
UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N. Y.
Telephone: 5641

● FOR SALE ●

КУРЯЧІ ФАРМИ

У зв'язку з виїздом, продаємо дві добрих курячих фарми. Ціна $12.000 і $20.000. Щорічний чистий прибуток на обох фармах $22.000. Адреса:
Mr. I. MANYLO
P. O. Box 472
VINELAND, N.J., U.S.A.
Тел.: 692-7439 або 692-3644

МАРІЧКА-МОТЕЛЬ

Новозбудований, модерний, гарно влаштований мотель, у вінку високих гір Кетскиль біля Гантеру при Rt. 23A, ½ милі від знаної в гуцульському стилі церкви св. Івана Хрестителя.

Розлогі площі, гірська ріка для купелів і ловлі риб, українська кухня...
Оплата з харчами як у всіх інших готелях околиці.
ЗГОЛОШУВАТИСЬ:
M. L. LAMPIKA
730 Liberty Street
TRENTON 10, N.J.
Тел.: LYric 9-9163
або
MARIA MOTEL
HUNTER, N.Y.
Тел.: Hunter 4660

Дайте з весною перевірити свої авта

в українській бензиновій станції.
Виконуємо всі направи особових і вантажних авт. Ремонтуємо, перебудовуємо автоматичні трансмісії і мотори, 1 рік ґарантія. Електрична система, карборатор та інші. Обслуга фахова і солідна. Вся робота ґарантована.
J. & G. SERVICE STATION, INC.
265 Bedford Avenue — BROOKLYN, N.Y. — Tel.: EV 7-8304
(ріг N. 1-ої вул.) Осип МИХАЛЬЧУК, власник

● REAL ESTATE ●

НА ПРОДАЖ ПЛОЩІ ПІД БУДИНКИ

(1 акр. площа)
Околиця з освітленням і водою.
HELMUT URBAN
NARROWSBURG, N.Y.

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

HURLEYVILLE

Twp of South Fallsberg. Rooming House. 21 кімнат, 7 акрів, гаряча вода, басейн, багато особливостей, дуже помірковна ціна. Власник.
LA 8-0940

● MISCELLANEOUS ●

McSORLEY'S OLD ALE HOUSE

Заснований понад 100 років. Прийдіть в товаристві і смакуйте „Найліпше пиво в східній частині міста".
15 E. 7th St., NEW YORK CITY
GR 7-9363

● ДО ВИНАЙМУ ●

В Брукліні

4-кімнатний апартамент до винайму, догідне положення, вулиця з деревами.
HY 6-7425

Іван ВУЙКІВ

Знана УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА виконує на замовлення НОВІ ФУТРА перемодельовує проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ-STORAGE
Відбір і доставa на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

● REAL ESTATE ●

ОКАЗІЙНО НА ПРОДАЖ

Модерний зимовий будинок з огріванням, 60 акрів землі, власний став і річка, 10 модерних бонґал, 3 будинки, 40 кімнат, близько Союзівки в гарній околиці, 600 стіп фронту до асфальтової дороги. $70.000.

Два модерні доми з огріванням, бонґала на сім родин, 14 акрів землі, басейн, чудовий краєвид. $35.000.

8 кімнатний дім з огріванням, бонґала на сім родин, 20 акрів землі, 1000 стіп фронту до ґайвею і 1000 стіп фронту до окружної асфальтової дороги, річка через дорогу. $12.000.

Stephan OLEKSIW
P. O. Box 348
KERHONKSON, N.Y.
Tel.: 7692

ASTORIA, N.Y.

2-род. (5, 5½) — $30.500.
6-род. із склепом, наріжний — $32.500.
6-род. і склеп, наріжний, жар. сходи — $46.000.
Всі муровні, олива, баксові, сабвей.
MARATHON
31-87 — 32nd St., Astoria, L.I.
YE 2-3550

ДОМИ на ПРОДАЖ

10 род. з 2 крамницями на 138 вул. (Willis Avenue), $7.650 рент, ціна $32.000, чистий дохід $2.300 на рік.
9 род. з крамницею на Amsterdam Ave., рент $8,450, дохід $2,000, ціна $31.000.
2 родинний в гарній околиці Бронксу, гарний сад, басейн для купання, ґараж, $29,000. Готівка за згодою. Вигідні умови сплати.
Є до продажу багато інших домів.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N.Y.C.
(між 140-141 вул.)
AU 1-0194

НА ПРОДАЖ

25 акрів землі, 2 пов. з цементових бльоків стодола і 2 пов. курник 24 × 50 з усіми удогідненнями, гаряча і холодна вода.

Також 2 пов. 10 кімнат. дім 4 1-4 кім. катеджі, 3 кім. катедж, 4 літні 2 кім. катеджі; басейн 20 × 38, 18" 6 ft глибокий; зацементовані спортові корти та багато інших додатків. Тільки 1½ милі від Союзівки.
A. FEINBERG & SONS
KERHONKSON
Ulster County, N.Y.
Tel.: Kerhonkson 3041

Bronx, N. Y.

Новий 1-родинний мурований; напіввідокремлений дім, три спальні, 1½ лазнички, потрій викінчені кімнати, відпочинкова заля, в партері з лазничкою. 1¼ бльоку до сабвею, близько церков, шкіл і склепів. Вимкова околиця. Малий завдаток.
Модель при
715 Sagamore Avenue
(of White Plains Rd.)
TU 2-6236 — HA 8-0716

● РІЗНЕ ●

РЕСТОРАН

З ЕВРОПЕЙСЬКОЮ КУХНЕЮ
— відкриває —
НОВИЙ СКЛЕП З М'ЯСОМ
і з европейськими виробами.
Дуже добра нагода, тому що навпроти будується сім — 20 поверхових домів; в тім році будуть закінчені. Приймаємо спільників і робітників, різників, кухарів і тих, що хочуть навчитися. Зголошуватися в ресторані.
57 Avenue A, NEW YORK CITY
(На розі 4-ої вулиці)
Тел.: CAnal 8-9922

1000 ВИТИСКАНИХ ВІЗИТІВОК $4.50.

Також книжки, конверти, листи з адресами фірми (головки).
GRESZUK PRINTER
509 5th Ave., New York 17, N.Y.
MU 7-2570 after 7 P.M. EV 3-2104

НЕЗВИЧАЙНІ МОДНІ ФУТРА

на замовлення — перемоделювання — направи.
ПЛАЩІ, ЖАКЕТИ, СТОЛІ.
Найкраще виконання.
A. EDELSTEIN & SON
752 Broadway (8th St., 4th Fl.)
New York City GR 7-2922
Відвідайте нашу фабричну виставу. Засновано 1937.

UKRAINIAN FURRIER
Stephen Kopiec

MANUFACTURER OF FINE FURS
259 West 30th Street
NEW YORK 1, New York
3rd floor — Bet 7 & 8th Ave
1 Block from Penn. Station
Phone: CHickering 4-0613
WOMANS BEST FRIEND — FURS —
We carry all types — COATS, JACKETS — STOLES, etc.
We also make to ORDER — REPAIR — REMODEL. STORAGE.

Trident Savings and Loan Association of Chicago, Illinois

SAVE MAIL

ПОШТОВА СКРИНКА Є БАНКОВОЮ ФІЛІЄЮ ДЛЯ ОЩАДНОСТЕЙ „ТРАЙДЕНТА"

МИ ОПЛАЧУЄМО ПОШТУ. ВИ ОДЕРЖУЄТЕ ОПЛАЧЕНІ ЗААДРЕСОВАНІ КОВЕРТИ ДЛЯ ВСІХ ВАШИХ ОЩАДНОСТЕЙ, КОЛИ ВИ ЇХ ВКЛАДАЄТЕ ЧИ ВИБИРАЄТЕ.

ВАШІ ГРОШІ Є ВСЕ ОБЕЗПЕЧЕНІ!

НІХТО З НАШИХ КЛІЄНТІВ НЕ СТРАТИВ ЦЕНТА ПОСИЛАЮЧИ НАМ ЧЕКИ, АБО ОДЕРЖУЮЧИ ЧЕКИ ВІД НАС. ЗРОЗУМІЛО, ЩО ВАШІ ОЩАДНОСТИ Є ОБЕЗПЕЧЕНІ ДО

$10,000.00

ЧЕРЕЗ ФЕДЕРАЛ СЕЙВІНГС ЕНД ЛОВН ІНШУРЕНС КОРПОРЕЙШЕН

ВАШІ ГРОШІ ПРОЦЕНТУЮТЬСЯ 4½ РІЧНО І КОЖНОЧАСНО СУМА ДОДАНА ДО ВАШОГО КОНТА ПЕРЕД 15-ИМ ЯКОГОНЕБУДЬ МІСЯЦЯ, ПРИНЕСЕ ВАМ ПОВНИЙ ВІДСОТОК ЗА ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ.

ПИШІТЬ АБО ЖАДАЙТЕ ТЕЛЕФОНІЧНО НАШОЇ „ЩАДИ ПОШТОЮ" ЛІТЕРАТУРИ, ПОТРІБНОЇ ВАМ ДЛЯ ЗАПОЧАТКУВАННЯ ВИГІДНОГО І КОРИСНОГО ПЛЯНУ ОЩАДЖУВАННЯ.

4 ½% PER ANNUM CURRENT RATE

ALL SAVINGS ACCOUNTS!

TRIDENT SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1935 W. 51st STREET, CHICAGO 9, ILL.

Висилайте Ваші ПОСИЛКИ-ДАРУНКИ

через найстарше УКРАЇНСЬКЕ ВИСИЛКОВЕ БЮРО в НЮ ЙОРКУ, під назвою:

ROMAN PARCEL SERVICE

141 2nd AVENUE — між 8-9 вулицями
NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 5-7430

Посилки опаковуємо і висилаємо прямо з нашого бюра під літенцією:
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY.
ДОСТАВУ ПОСИЛОК ҐАРАНТУЄМО ОСОБИСТО І ПОВНІСТЮ.

НА СКЛАДІ маємо колосальний вибір МАТЕРІЯЛІВ, СВЕТЕРІВ, ХУСТОК, ШКІРИ та всього іншого, потрібного для висилки, по КОНКУРЕНЦІЙНИХ ЦІНАХ.
Рівнож приймаємо ПОШТОВІ ЗАМОВЛЕННЯ з-поза НЮ ЙОРКУ та інших стейтів. Висилаємо також ХАРЧОВІ ПАЧКИ до 44 ф., прямо з Европи, по дуже низьких цінах.
Користаючи нашим довголітним досвідом, ми доложимо всіх старань, щоб Ваші посилки були для Вас найдешевшими, а для Ваших Рідних найбільш корисними.
Бюро відчинене:
ЩОДЕННО — від 8:30 рано до 7:00 вечором, в НЕДІЛІ — від 9:00 рано до 3:00 по пол.

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

(LICENSED by VNESHPOSILTORGH)

Ввічливо повідомляємо всіх наших давніх клієнтів і багато нових, що тепер висилають через нашу фірму, що доставa пакунків до СССР продовжується.
Маємо уповноваження ВНЕШПОСИЛТОРГУ продовжувати ВИСИЛКУ ПАКУНКІВ, за які ми ґарантуємо доставу і то, дуже СКОРУ.
Всі наші ВІДДІЛИ мають великий ВИБІР ТОВАРІВ (текстильні, шкіра і т. д.), по дуже спритливих цінах. Наші відділи, подані внизу, дають найліпшу обслугу та спеціяльну увагу до кожного клієнта.

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave. AL 4-5456
NEW YORK 11, N. . — 135 — W. 14th St. CH 3-2583
BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave. EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave. DI 5-8808
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway 268-0068
BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N. W. OL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Ave. CH 6-4724; 233-8038
IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 — 5th Avenue RI 3-0440
YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Avenue GR 6-2781
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street FO 3-8569
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave. BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn. —509 Congress Ave. LO 2-1446
PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Ave. PO 5-5892
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St. HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St. SW 8-2868
VINELAND, N. J. — West Landis Ave. (Gr. Orth. Club Bldg.)

ARKA Company
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
КОЖНА ДОБРА КНИЖКА є в АРЦІ.

● РОЗШУКИ ●

РОЗШУКИ

Леся МИРОНЯКА, уродженого у селі Микуличин, пошукує сестра Анна. Прошу писати на адресу:
Анна МИРОНЯК
2519 W. 51st Street
CHICAGO 32, Ill.

ЗЕЛА, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧУ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШУ ПРИ БАГАТЬОХ НЕДОМАГАННЯХ

ПОРУЧАЄМО ТАКІ:
На ревматизм — Elde Root 100 пігулок — $4.00;
На болі нирок і міхура — Hebkaps, No. 85 — 100 пігулок — $4.00;
На високе тиснення крови — H.B.T. — 100 піг. — $4.00;
На нерви — зелові пігулки No. 91 — 100 піг. — $4.00;
При „зміні життя" — Hot Flashes Corn Seal Compound пігулки, 100—$4.50;
При запаленні жовчевого міхура — GBT пігулки — 100 — $4.00;
При болячках шлунка Ulcerine — сконцентрований екстракт зел — 1½-місячне лічення — $6.50.
KIEHL PHARMACY, Inc.
заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd Avenue
поміж 13-ою і 14-ою вул.
NEW YORK, N. Y.

* Забезпечення коштує так мало!
* Брак забезпечення коштує так багато!
* Забезпечіться в Українському Народному Союзі!

● FUNERAL DIRECTORS ●

JOHN F. JUREK

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ.
726-28 — 4th Avenue
BROOKLYN 32, N. Y.
Найкраща похоронна обслуга, обзнана на довгім досвіді та поміркованих цінах. Уважлива, гідна обслуга. Холодженi каплиці у всіх приміщеннях. Виконуємо кожне побажання.
SO-uth 8-4192

Theodore WOLINNIN, Inc.

Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК

FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається ПОХОРОНАМИ в СТЕЙТІ NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
Tel.: ORchard 4-2568

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС на німецькі спеціяльності

SCHALLER & WEBER

— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
● РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ ●
● КОВБАСКИ ● ШИНКИ ●
6 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 6
In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) — TR 9-3047
In RIDGEWOOD: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
In ASTORIA: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
In HEMPSTEAD: 310 Front Street — IV 3-5540
In FLUSHING: 41-06 Main Street — HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

Є ще місця на вакаційну подорож популярним, прив'язним кораблем

M.S. BATORY

з МОНТРЕАЛЮ — 5-го ЛИПНЯ до SOUTHAMPTON, COPENHAGEN, GDYNIA.

2 ВІДПЛИВИ ПРЯМО ДО ГЕЛЬСІНОК І ЛЕНІНГРАДУ
з МОНТРЕАЛЮ:
5-го ЛИПНЯ, 16-го СЕРПНЯ.

За резерваціями й інформаціями зайдіть до Вашого подорожного агента або

GDYNIA AMERICA LINE

220 BAY STREET TORONTO 1, CANADA

ПАЧКИ-ДАРУНКИ ДО СССР

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by VNESHPOSILTORG)

ЦЕНТРАЛЯ:
1530 BEDFORD AVENUE — BROOKLYN 16, New York
Tel.: IN 7-5522

Достава пачок ҐАРАНТОВАНА, а також підпис відборця.
Для вигоди клієнтів при крамницях нашої фірми ВЕЛИКИЙ і РІЗНОРОДНИЙ
вибір товарів найкращої якости.
Фірма відкрита: ЩОДЕННО від 9:00 ранку до 6:00 вечора; в СУБОТИ і НЕДІЛІ: від 9:00 ранку до 4:00 по полудні.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y. — 78 Second Avenue OR 4-1540
NEWARK, N. J. — 314 Market Street MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J. — 46 Whitehead Avenue CL 7-6320
UTICA, N. Y. — 963 Bleecker Street RE 2-7476
COHOES, N. Y. — 13 Sargent Street FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres 363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue PO 9-4507
ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street Area Code 215 435-1654
ROCHESTER 5, N. Y. — 558 Hudson Avenue BA 5-4210
LOS ANGELES 4, Calif. — 107 So. Vermont Avenue DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue HU 6-2818
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue TO 8-0298
HARTFORD 6, Conn. — 643-47 Albany Avenue CH 7-5164
SPRINGFIELD, Mass. — 69 Sterling Street RE 4-4442
JERSEY CITY, N. J. — 303 Grove Street HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y. — 1409 W. Genesee Street HA 2-5386
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue PR 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue TO 9-3980

ДВІ НОВІ КАНЦЕЛЯРІЇ

В. КУЗЬМИНСЬКОГО

КВІНЗ
88-29 139 вул.
Jamaica-Briarwood
Tel.: OL 8-6330

НЮ ЙОРК
98 2nd Avenue
New York 3, N.Y.
Tel.: YU 2-2140

НА ЦЬОМУ ТИЖНІ МИ ПРОПОНУЄМО:
Kew Gardens — 6 род. мур., мешкання по 3 кімнати (баксові), рент $3.800. Ціна — $25.000.
Jamaica — 2 род. мур. 6 і 7 вел. кімнат, 2 гаражі, близько сабвея, Ціна — $32.500.
Bronx (Zoo Park) — 8 род. мур., мешкання по 6 і 5 кімнат, рент $6.700. Ціна — $32.500.
Великий вибір 1 і 2 родинних домів у всіх околицях Квінсу.

UNITED REAL ESTATE CO.

СВОЮ УКРАЇНУ ЛЮБІТЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ФОНОЛОГІЧНИЙ БУКВАР
Написав: д-р Кость ВАГИЛЕВИЧ
Ілюстрував: Едвард КОЗАК
Нове змінене ВИДАННЯ
Ціна — дол. 2.00
Замовлення і належність ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ слати на адресу:
SVOBODA
P. O. Box 346 — JERSEY CITY 3, N. J.